

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A Hirdetvénytől kezdve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Videkre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétért az
ünnepek után napok kivételével.
Szerkesztőség és Hirdetvénytől
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a Hirdet-
vénytől intézendők.

XI. évfolyam 131. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1915 június 12.

Az első nagy győzelem az olaszokon.

A hitszegő olasz, ellenségeink közül a legsemmirekellőbb, véres fejjel menekül első támadásának csufos kudarca után.

Elbizakodott az olasz. Azt hitte, hogy amiért bevettük a hármasszövetségbe, mindjárt katonai hatalommá is vált. Pedig szó sincs róla. Bevettük a hármasszövetségbe, mert bekérezkedett és mert becsületesnek tartottuk. Most már annak sem tartja senki.

Hogy mennyire nem katonai állam Olaszország, már első veresége bizonyítja. Tíz hónapig készülődhetett az olasz az árulásra és a támadásra. Az árulást megcsinálta úgy, hogy jobban senki sem csi-

nálhatta volna, a támadást is úgy, hogy rosszabbul senki sem csinálhatta volna meg.

Az Isonzo mentén a legjobb helye lett volna az olasz hadseregnek a támadásra, persze csak akkor, ha nem találnak ellentállásra. De találtak — s erre az olaszok az első nagyobb csatában 4000 főnyi veszteség hátrahagyásával jobbnak látták megfutni.

Kövessen az első diadalt minél több — hadd lássa az egész világ, hogy a szövetségi hűség becsületes megsejése nem maradhat a földön sem büntetlenül.

*
Tudósításaink a következőket jelentik:

Az olaszok csufos kudarcai.

Budapest, június 11. A sajtószállásról hivatalosan jelentik: Az Isonzó mellett Görzről északnyugatra levő állásaink ellen intézett újabb olasz támadást visszavertük. **100 halott feküdt fedezékünk előtt.** Az olasz visszavonulás nagy rendtelenségben történt, úgy hogy **80 puskát és 15.000 töltényt szedtünk össze.** Megállapítást nyert, hogy itt olasz csapatok egymásra tüzeltek.

Egy Ronchynél ellenünk intézett támadást szintén visszavertünk.

A karinthiai határon az olaszok nagy erővel megtámadták Freikopfert. A támadást visszavertük, ugyancsak a Volai-tó mellett ellenünk intézett támadást.

Ortina d'Ampetaro irányában egy olasz dandár kísérte meg az előretörést, amelyet a Peiderstein körüli területen visszavertünk. Az olasz dandár erre újabb támadást intézett ellenünk, de véglegesen visszavertük.

Déltirol határán ágyuharc és csatározás volt.

Olasz hajók és csapatok Tripoliszban.

Budapest, június 11. (Tud. cen. táv.) Rotterdamból jelentik:

Egy olasz csatahajó nyole ágyunaszáddal, egy torpedónaszáddal Tripoliszba érkezett.

Az ország belsejéből olasz csapatokat Tripoliszba helyeztek.

Sulgos olasz vereségek.

Olasz hadszíntér.

Tegnapelőtt és tegnap az olaszoknak az összes arcvonalakon ellenünk intézett valamennyi támadását visszavertük.

Egy újabb előretörésük, amelyik a görzi hídfő egy része ellen irányult, a dalmát Landwehr-csapatok tüzeiben összeomlott.

Szintoly eredménytelen maradt az ellenségnek Ronchitól északra ellenünk intézett egy támadása.

Az Isonzó arcvonalán a tüzérségi harc még tart.

A karinthiai határon még tegnap délután az ellenségnek a Freikopfer ellen intézett egy erősebb és a Volai-tónál ellenünk intézett egy gyengébb támadását visszavertük.

Tirolban egy Ortina d'Ampedzónál be-tört olasz dandárnak előretörése a Peiderstein melletti állásainknál összeomlott. E vidéken ellenünk intézett újabb támadások épp úgy mint a Landronál vívott éjjeli harcok, szintén az ellenség visszavonulásával végződtek.

A többi tiroli határterületen szakadatlan ágyuharcok és reánk nézve sikeres apróbb csatározások folynak. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Visszavert olasz támadás.

Sajtóhadiszállás, június 11. Az Isonzó mellett Görzről északnyugatra levő állásaink ellen intézett újabb olasz támadást visszavertük. Száz halott feküdt fedezékünk előtt és az olaszok visszavonulása nagy rendtelenségben történt, úgy hogy eldobált puskát és 15.000 töltényt szedtünk össze. Megállapítható, hogy a zürzavarban az olasz csapatok egymásra tüzeltek.

Egy Ronchy-nál ellenünk intézett támadást szintén visszavertük.

„TURUL”

cipőgyár részv.-társ.

Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára

Vezérszerepet töltenek be

A VILÁGHIRŰ

TURUL CIPŐK

130 saját fióktelep.
900.000 pár évi gyártás
1200 munkás és alkalmazott.

Fiókraktár
Nagyvárad,
Kossuth-utca.

A karinthiai határon az olaszok nagy erővel megtámadták a Freikofel-t. A támadásokat visszavertük, ugyancsak egy a Wolai-tó mellett ellenünk intézett támadást.

A Cortina d'Ampezzo irányában egy olasz dandár megkísérelt egy előretörést, amelyet a Peltelsten körüli területen visszautasítottunk. Az olasz dandár erre újból támadt, mire végleg visszavonulásra kényszerítettük.

Dél-Tirol nyugati határán elvétve ágyúharcok és csatározások voltak.

Csaták az olasz határon.

Budapest, június 11. A hadisajtószállásról jelentik: Egy olasz alpesi zászlóalj négy századdal megtámadta a Paradiso-szorost. A támadás tűzérsgünk tűzében összeomlott.

Karinthiában határharcok vannak folyamatban. Az ellenség kísérlete, hogy az Isonzón átkeljenek, megghiúsult. Gradiskánál az olaszok hasonló kísérletét ellentámasunk megghiúsította.

A Tonela-szakaszon kisebb előretöréseket visszautasítottunk.

Fircelandi di Montezonál és a Tonela-szorosnál az olaszoknak egy fél százada megsemmisült.

Görznel az olaszok támadását visszavertük. Rendetlenül menekültek, tömérdek eldobált puskát, töltényt szedtünk össze utánuk.

Dél-Tirolban elvétve ágyúharcok és csatározások voltak.

Olasz önkéntesek hazatérése Amerikából.

Budapest, június 11. (Saját tudósítón k. Hágából jelentik:

Olaszország és az Unió között meg egyezés készül, hogy az Amerikában tartózkodó nyolcszáz ezer olasz földmunkás közül, akik önként jelentkeztek, hazamehessenek.

Győzelmeink a Dnyeszternél.

Orosz hadszíntér.

Budapest, június 11. (Hivatalos.) Délkelet-Galiciában és Bukovinában a szövetségi hadseregek eredményesen folytatták a támadást azon orosz haderők ellen, amelyek még a Dnyesztertől délre állanak.

A Pflanzler-hadsereghez tartozó csapatok elűzték az ellenséget Oltyniától északra Obertynnél és Horogenkánál elfoglalt állásaiból és a Dnyeszter felé vannak előnyomulóban, amely folyónak déli partját az oroszok még tartani igyekeznek.

Közvetlenül Csernovitztól keletre az egyetlen helyen, amelyen az oroszok még a Pruth mentén állanak. Csapatunk az ellenségnek egy támadását rövid harc után visszaverték. Egyebekben északon a helyzet változatlan.

A Dnyeszternél folynak a harcok.

Cs. és kir. sajtóhadiszállásról jelentik: Orosz-Lengyelországban és Premysltől keletre jelentős esemény nem történt. A Dnyeszter mentén a harc tovább folyik. A Pflanzler-Baltin féle hadsereg a Dnyeszter irányában lassan tért nyer.

A békepárt Oroszországban.

Berlin, június 11. A дума pártjai ülést tartottak, amelyen elhatározták,

hogy új kormányt követelnek. A дума elnöke két óráig tartó kihallgatáson volt a cárnál, azt megelőzően pedig Nikolajevics nagyhercegnél.

Az orosz udvarnál a békepárt kezd felülkerekedni.

Az oroszok kitakarodnak Bukovinából.

Bukarest, június 11. Az Univer-sul tudósítója jelenti: Az oroszok a Pruthon túli hadállásaikat sorra ki-ürítik. Mahalából, Raranceából és Gogolinából szakadatlanul szállítják a csapatokat Novosielicába, onnan pedig Kisenewbe.

A Przemyslben maradt katonáink.

Krakó június 11. A Czás még a következőket jelenti Przemysl visszafoglalásáról: A szövetséges csapatok Przemyslbe való bevonulásuk alkalmával meglehetősen sok magyar és osztrák katonát találtak, akik a przemysli orosz uralom ideje alatt polgári ruhába öltözve rejtőztek el a város területén. Aki ugyanis az orosz katonákat egy rubellel megvesztegette, az ott maradhatott Przemyslben. Így történt, hogy sok katona, még az is, aki egyetlen szót sem tud lengyelül, a városban maradhatott. Ezek most akatonai parancsnokságnál jelentkeztek. A przemysli kórházakban sok sebesült és beteg katona is ott maradt, akikről az orosz helyőrség és az orosz katonai hatóságok a folytonos katonai személyváltások miatt megfedkeztek.

Poincaré táviratai a cárhoz.

Budapest, június 11. (Saját tud.) Hágából jelentik:

Poincaré napok óta élénk távirat-váltást folytat a cárral. Azt hiszik, hogy Poincaré reá akarja venni a cárt a Romániának teendő nagy engedményekre.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, június 11. A Milli-ügynökség jelenti a főhadiszállásról: A Dardanella fronton tegnap semmi jelentősebb esemény nem fordult elő. Anatóliai ütegeink eredményesen ágyúzták az ellenséges gyalogsági és tűzérsgéi hadállásokat és egy taraküteget elnémitottak.

Az ellenség vesztesége a Sed il Bahr mellett vívott legutolsó ütközetben több volt 15.000 embernél. Azokat a holttesteket, melyeket az ellenség a csataterén hagyott, mikor ellentámadásunkkal előbbi állásaiba vertük vissza, még nem takarította el. A többi hadszíntéren nem történt jelentősebb esemény.

Elsülyesztett angol hadihajók.

London, június 11. Az angol admirális jelenti, hogy a 10. és 12. számú angol torpedóhajókat német tengeralattjáró elsülyesztette.

Bryan lemondásának okai.

Rotterdam, június 11. Washingtonból jelentik: Bryan nyilatkozatot tett közzé, melyben kifejti, hogy két kérdésre vonatkozólag eltérés volt közte és Wilson elnök között. Bryan azt kívánta, hogy a tengeralattjárók ügye nemzetközi döntőbírótság elé kerüljön, továbbá ragaszkodott ahhoz az álláspontjához is, hogy az amerikai polgároknak nincs joguk arra, hogy Németország figyelmeztése után saját életüket a haditerületre nyilvánítt vizeken való utazással kockáztassák. Az egész kormány Wilson mellé szegődött, a ki viszont lehetetlennek mondta a döntő-

bíróági ítélekezést, ha Németország előzőleg ki nem jelenti, hogy beszünteti a kereskedelmi hajók erőszakos elpusztítását.

Lahovára a román királynál.

Budapest, június 11. (Tud. táv.) Lahovára János képviselő külön kihallgatáson jelent meg a román királynál.

Megőrült a volt Cernovitz polgármester.

Budapest, június 11. (Tud. cenz. táv.) Bukarestből jelentik:

Bocenesa ügyvéd, Cernovitz volt polgármestere az oroszok cernovitz-i időzése alatt megőrült. Bocenesát Kiewbe szállították.

Az élelmiszer drágaság a közgyűlés előtt.

A városi közgyűlés második napja.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap délután folytatta csütörtökön megkezdett közgyűlését s letárgyalta Weiszlovits Gyulának a drágaság elleni intézkedések megtételére vonatkozó indítványát.

A tegnapi közgyűlésen Hlatky Endre főispán elnöklöte alatt alig 15-20 város-álya volt jelen a tanácskozáson.

A folytatólagos vitát Czeglédy Jeremiás vezette volna be, hogy Gábel Jakab tegnapi beszédére reflektáljon, azonban mivel Gábel Jakab nem volt jelen, elállott a szótól.

Szabó Károly helytelennek tartja, hogy a hatóság nem gondoskodik, miszerint a piacon az árusok az egyes élelmicikkeket nem ürmértékkel, hanem súlymértékkel árulják. A vidékiek azt mondják, hogy nem hozhatnak magukkal a piacra súlymértéket. Helyes volna, ha a rendőrség a piacon apró szekrényt állítana fel, hogy a közönség abba dobja be panaszait, amelyet naponként kiürítenének. Így a panaszok biztosan a rendőrhatalóság elé kerülnének, míg most hiába tesznek panaszt a rendőrnél, azok elkallódnak.

Ezután Weiszlovits Gyula reflektált az általa beadott indítvány ellen felhozott észrevételekre és ellenvetésekre. Koncedálja, hogy indítványában vannak olyan pontok, amelyek a törvényei szemben nem vihetők keresztül, ezért vegyék az indítványt pontonként tárgyalásra, s a keresztül nem vihetőket hagyják ki, de amelyeket fogadotatani lehet, fogadják el, mert hisz az egész közönség érdekeit szolgálja. Ilyen például az elővásárlás meggátolása. A hosszú tanulmányozást azért ellenzi, mert akkor, a tapasztalat szerint elvész az egész dolog. Súlyos időket élünk, a polgárság nem bírja ki az élelmiszerrel üzőt uzsorát. Kéri javaslatának elfogadását.

Hlatky Endre főispán kijelenti, hogy az indítvány részletes tárgyalása lehetetlen s csak a felett határozhat a törvényhatóság, hogy elfogadja e az indítványt, vagy nem?

Czeglédy Jeremiás megfontolandónak tartja az indítvány elfogadását, mert ha nagyon megszorítjuk az eladást, nem jönnek a termelők Nagyváradra. Indítványozza, hogy Weiszlovits Gyula indítványát adják ki az élelmiszeri bizottságnak.

Rimler Károly polgármester azt látja, hogy az országos bajból itt kofakérdést csinálnak. Ha ezt akarják, tiltsák ki a kofákat, s majd meglátják az eredményt. Vannak tulajdonságok kétségtelenül, de erre Gerő főkapitány megteszi a megtorló intézkedéseket. Már ma is meglátásott a piacon a főkapitány intézkedésének a hatása.

Dr. Hoványi Gyula a tanács javaslatát fogadja el. Részletesen kiterjeszkedik a kérésre. Hivatkozik a törvényre s a kormány rendelkezésére, hogy ok nélküli szigerral ne nehezítsék meg a kérdést. Tekintettel kell lenni az eladókra is. Lehet tulszigorúan intézkedni, de két élt a kérdés. Meg lesz a piaci rend, de nem lesz eladó. A tanácsban bizik, hogy megtesz mindent s ezért elfogadja a tanács javaslatát.

A közgyűlés el is fogadta a tanács javaslatát s a közgyűlés véget ért.

Gyermeknap.

Ma virradt reánk az évenként szokásos Gyermeknap, mely nap más években is az árvák iránti könyörületesség napja. De most kétszeresen becsessé s az irgalmasság gyakorlására buzdítóbbá teszi számunkra az a körülmény, hogy a *jövedelem a hadban elesettek árváinak segítésére fog fordíthatni.* És kinek ne volna pár fillérje még a mai rendkívüli napokban is e szent célra? kinek ne esnék meg szíve árva láttán, kinek apja mindnyájunk javáért áldozta életét? Bizonyára nem lesz Nagyváradnak egy polgára sem, ki áldozati filléréivel ne jönne segítségére önmagának. Mert önmagán segít ez alkalommal minden jó ember. A gyermekvédő Liga ép ma közölte a helyi rendezőségét, hogy a *nap jövedelmének 50 százalékát a városi árvaszék rendelkezésére bocsátja, a nagyvárad hadiárvák segély alapja javára*, míg a többi 50 százalék az országos gyűjtést növeli ugyan ilyen céllal. Reméljük, hogy a nap eredményéből jókora összeg jut az árva pénztárba.

Gyermeknap a templomokban.

Mint már említettük, a f. hó 12—13-án tartandó Gyermeknapok várszokáson felüli sikerrel kecsegtetnek, reményt nyújt erre a rendezőség tevékenységén kívül a társadalom áldozatkészsége is. Ez alkalommal a rendező-bizottság a 13-án — vasárnap — tartandó ünnepi isteni tiszteletekről kívánja tájékoztatni a közönséget.

Az *ujvárosi Szt. László-templomban* a d. e. 11 órákor tartandó szentmise alkalmával dr. Krüger Aladárné, kinek pompás hangjában és énektudásában a tél folyamán többször volt alkalma a közönségnek gyönyörködni, éneklő Gounod: Ave Mariáját.

Az *olaszi plébánia-templomban* d. e. fél 12 órákor szentmise alkalmával Kóvér Ily — a híres bécsi mester, Adolf Robinson kitűnő növendéke, — opera-énekesnő fogja gyönyörködtetni a hallgatóságot a következő műsorral: Mozart: Kirchen Arie, cselló és orgona-kísérettel Krebs: Vater Unser. Süssi: Ave Mária. Végül a Himnusz.

A *Kapucinusok templomában* d. u. 4 órákor Fehér Sándorné Szeberényi Ilona urnő fog az isteni tisztelet alkalmával énekelni.

Az *ág. ev. templomban* Materny Imre lelkész tart szent beszédet, dr. Dajkáné Szőnyi Margit urnő pedig Abt Ferencz egyházi műdalát éneklő, Vomácska József zenetanár orgona-kísérete mellett.

Ezeket kívül ünnepi isteni tiszteletek lesznek a gör. kath., gör. kel. baptista, az ujvárosi, olasz és velencei református templomokban is, míg a neológ izr. hitközség szintén vasárnap d. u. tart nagyobb szabású ünnepi isteni tiszteletet.

Az Iparos Tanoncok Ifjusági Egyesületének gyermeknap-i évzáró ünnepélye.

Felkérem testületünk kötelékébe tartozó iparos urakat, hogy a Gyermeknap alkalmából megtartandó iparos tanonc ifjusági egyesület ünnepélyén, mely egyuttal a gyer-

mekvédelem nemes célját szolgálja, minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Lássuk, hogy az ifjusági egyesület tanoncainak önképzés és hazafias érzelmei ápolásában mily eredményteljes munkát végez. Az ünnepély csekély 30 és 10 filléres belépő díjjal lesz az Ipartestület házában levő „Arany Sas” vendéglő nagytermében este 8 órákor megtartva, mely jövedelemmel az ifjusági egyesület a Gyermeknap jövedelmét kívánja növelni.

Mutassunk érdeklődést tanoncaink továbbképzése és fejlődése iránt.

Tisztelettel:

Czeglédy Jeremiás.

Olcsóbb lesz a piac.

Amit a közönség várt.

Az élelmiszerek árának megállapítása.

Tegnap a városi közgyűlés után Nagyvárad tanácsa bizalmas értekezletre jött össze, hogy megbeszélje azokat az intézkedéseket, amelylyel, a közgyűlésen elhangzott panaszok figyelembe vétel, segíteni skarnak a mai óriási piaci drágaságon.

Hogy ez a tanácskozás a város közönségét mily közelről érdekli s hogy a tanács készségét mutatja az állapotok szanálására, azt igazolják az alább közölt rendelkezések és intézkedések.

Ebből világosan látezik, hogy a városi tanács tud és akar segíteni a kétségtelenül fennálló bajokon. Ha ezek a rendelkezések szigorúan be is tartatnak, amit nem kétlünk, a város tanácsa hálára kötelezi Nagyvárad város közönségét.

Teljesül a város közönségének azon óhaja, hogy a lisztet keveretlen állapotban kapja s azt hisszük, hogy ezzel a rengeteg panasznak vége lesz.

Intézkedik továbbá a tanács az élelmiszerek árának megállapításáról. A megállapított árak nem túl olcsók, de méltányosak. Hisz senki sem kíván most olcsón vásárolni, de az eddigi árak valóságos uzsora számba mentek.

Lehet, hogy az első napokban a piaci árusok nem a legjobb szívvvel fogadják a hatóság intézkedéseit, de amint a közönségnek szüksége van az élelmiszere, az eladóknak is szükségük van fogyasztóközönségre s az ármegállapításért nem fogják elkerülni a váradi piacot.

Az alábbi hirdetmények bizonyára megelégedést keltenek a közönség körében.

A hivatalos hirdetmények és értesítések a következők:

Hirdetmény!

Nagyvárad város tanácsának 1915. évi június hó 9-én tartott ülésében hozott 10234—1915. számú határozata alapján értesitem a város közönségét, hogy 1915. évi június hó 12-től kezdve a városi liszt és élelmiszer raktárakban, valamint a hatósági liszt árusításával foglalkozó liszt kereskedőknél a kenyérliszt keveretlen állapotban fog a liszt utalvány-szelvények ellenében kiadatni. Egyelőre további intézkedésig a városi liszt-raktárak egy kenyérliszt szelvény ellenében fél kilogramm keveretlen buzalisztet vagy rozslisztet és fél kilogramm tengerilisztet fognak külön-külön csomagolva kiszolgáltatni. Buza kenyérlisztet vagy rozslisztet csak az kaphat, aki egyidejűleg ugyanannyi

mennyiségű tengerilisztet is vásárol. Ezen intézkedés csak arra való, hogy a város közönségének módjában legyen a kenyérliszt keverését házi szükséglete arányába elvégezni, illetve a kenyér készítésénél a tengerilisztet buzalisztet vagy rozslisztet való keverés előtt külön meleg vízzel leforrázni, mert ezen eljárás folytán készíthető olyan kenyér, mely a beálló meleg időjárás alatt is napokig eltartható.

Ebből folyólag figyelmeztetem a város közönségét arra, hogy a kenyeret ezentul is egyforma mennyiségű buzaliszt, vagy rozsliszt és tengeriliszt keverékéből állítsa elő, mert az a ki a buzalisztet vagy a rozslisztet külön használja fel, annak pótlására *egyedül* buzalisztet, vagy rozslisztet nem kaphat.

Tekintettel arra, hogy a f. hó 12-től kezdve a helybeli sütőiparosok és pékek is külön kapják a buzalisztet és tengerilisztet nevezettek szigorúan köteleztettek arra, hogy a keverést egyforma arányban végezzék, mert az a sütőiparos, vagy pék, aki ezen rendelkezés ellen vét, kihágást követ el és a vonatkozó miniszteri rendelet szerinti büntetésen kívül további liszt vásárlási jogától is elesik.

Tudatom továbbá a város közönségével, hogy a főzöliszt az eddigi árban ezentul is kevert állapotban lesz kiszolgáltatva. Végül értesitem a város közönségét, hogy a keveretlen buza kenyér liszt ára nagybani vételnél 100 kg.-kint zsák nélkül 52 korona, kicsinyben kilogrammonként 54 fillér; a rozsliszt ára nagybani vételnél 100 kilogrammonként zsák nélkül 46 korona, kicsinyben kilogrammonként 48 fillér. A tengeriliszt ára nagybani vételnél 100 kilogrammonként zsák nélkül 45 korona, kicsinyben kilogrammonként 46 fillér. Az 50 százalékos buzaliszt és 50 százalékos tengerilisztből készült kenyér ára a sütőiparosoknál kilogrammonként 50 fillér, viszont elárusító kereskedőknél 52 fillér. Az 50 százalékos rozsliszt és 50 százalékos tengerilisztből készült kenyér ára a sütőiparosoknál kilogrammonként 48 fillér, a viszont-elárusító kereskedőknél 50 fillér.

Nagyvárad város tanácsa 1915. évi június hó 9-én tartott üléséből.

Lukács Ödön,

főjegyző, polgármester helyettes.

Ertesítés.

Az élelmiszerek és egyéb elsőrendű szükségleti cikkek díjazásának megállapítása körül előfordulható visszaélések meggátolása érdekében a városi tanács elhatározta, miszerint a rendőri büntető bíróság által az árusítási visszaélésekkel elkövetett kihágás megítélésénél irányadóul tekintendő élelmiszer árak naponta állapítottassanak meg.

A tanács nevében felhatalmazása alapján ezt a főjegyző s a vezetése alatt álló ügyosztály fogja toganatosítani. Felhívta tehát a tanács a főjegyzőt, hogy az időszaki élelmiszerek helyi piacokon való követelhető árait a termelés és fogyasztás, a kereslet és kínálat viszonyainak alapos megfigyelései mellett naponta állapítsa meg s azt a rendőrfőkapitánynyal és a rendőri büntető bírósággal közölje; a város közönségének pedig hírlapok útján s azonkívül piacokon táblákon történő felirással is hozza tudomására azzal, hogy a megállapított ár áthágása az 5600—1914 B. M. számú miniszteri körrendelet alapján kihágást képez s 15 napig elterjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénz büntetéssel sújtható.

Egyidejűleg elhatározta a városi tanács, miszerint a város élelmiszer szükségletének biztosítása végett az 1914. évi L. t.-c. 3. §. alapján felhatalmazást kér a m. kir. miniszteriumtól, hogy a kivinniszándékolt legszükségesebb élelmiszereket a szükséghez képest lefoglalhassa, s azokat a városi tanács, illetve meghatalmazott közege által naponként megszabott követelhető legmagasabb áron köz-

fogyasztás céljaira készpénz fizetésért megvásárolhassa.

Nagyvárad, 1915 június 11.

A tanács megbízásából:
Lukács Ödön,
főjegyző.

Az élelmiszerek ára.

Nagyvárad város tanácsának az 1914 évi augusztus hó 5-én kelt 5600 B. M. számú körrendeleten alapuló határozatához képest és az ezzel nyert felhatalmazás folytán az élelmiszereknek a város területén az 1915. évi június hó 12-én és 13-án követelhető árait az alábbiakban közlöm:

- Saláta egy fő 3 fillér.
- Zöld borsó literje 60—70 fillér.
- Retek csomója 12—14 fillér.
- burgonya 1 kiló 12 fillér.
- Uj burgonya 1 liter 28 fillér, 1 kiló 36 fillér.
- Karalábé csomója (5 drb) 8—10 fillér.
- Egy csomó hagyma nagyság szerint 6—12—16—22 fillér.
- Egy darab salátának való uborka nagyság szerint 8—18 fillér.
- Egy csomó répa 8 fillér.
- Egy csomó petrezselyem 8 fillér.
- Egy csomó podluk levél 4 fillér.
- Egy liter pószméte 50 fillér.
- Egy pár sovány liba nagyság szerint 6—9 korona.
- Egy pár csirke nagyság szerint 2—3 korona

A felsorolt élelmiszerek árának ennél magasabban való megszabása az 5600/1914. B. M. számú rendelet 1. § ába ütköző kihágási cselekménynek fog tekinteni s feljelentés esetén a rendelkezés megszegője ellen a kihágási eljárás meg fog indíttatni.

Az említett rendelet 4. §-a alapján a kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Tudomására hozom a vevőközönségnek, hogy azon árusító ellen, aki az előbb felsorolt élelmiszerek árait június hó 12-én és 13-án az előbb megállapított árnál magasabb összegben szabja meg, a feljelentést a piacon szolgálatot tevő rendőrközegek bármelyikénél megteheti.

Nagyvárad, 1915 június 11-én.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

Przemysl és a szerbek.

Repülő lapok a magyar lőárkokban.

Annak idején mikor a muszkahad körül zárta Przemysl várát és addig ült ott biztos fedezékben lőtávolon kívül, míg csak az utolsó falat kenyér is el nem fogyott és a várat kénytelenek voltak feladni a hős védők, az orosz ármádia azt hitte, hogy az övé Berlinig, Bécsig minden. A legvéresebb reményeket fűzték a jövő eseményeihez ellenségeink. A hadvezetőség p. o. biztosra vette, hogy Przemysl Magyarország kulcsa és ha azt el tudja foglalni, minden akadály nélkül tudja lehengerelni Magyarországot is. A következmények mást igazoltak. A mi virágos május hónapunk fekete virágokat nyitott a legyőzhetetlen orosz ármádiának.

Pedig, de másként számítottak. Akkor mikor kibőjtölték Przemysl várát, az egész világot tele kürtölték vele. Sőt azt hitték, hogy a hivatalos jelentések nálunk is olyanok, mint náluk és el fogják titkolni a vár elestét. Sietett is gondoskodni róla a vezetőség, hogy még a lővészárkokban is megtudják a történeteket.

Igy a déli harctéren a szerbek ellen

küzdő magyar seregek közé francia repülőgépekről gépirásos tudósításokat dobtak le. A tudósításokat valami Szerbiába szorult francia nevelőnő fordíthatta magyarra. Ami pedig a tudósítás őszinteségére vonatkozik, azt a közönség ítélje meg.

A repülőgépekről dobált tudósítások közül sikerült egyet megszerznünk. A megremítést célzó tudósítás a következő:

Przemysl elesett. Przemysl esés után az orosz hadsereg megfogta 3000 tisztet, 117,000 altisztet és katonát és több mint 1000 ágyut és sok több haditárgyakat. Egész orosz hadsereg Przemysltől most szabadon megy Kárpátról Magyarországra. Ebből következik, hogy most Magyaroknak utolsó napjai kiszámítva vannak. Most nézzetek magyarok mit fogtok csinálni.

A magyarok rögtön tudták is, mit csinálnának.

Hatalmas sortűz volt a válasz a repülőgépre. Április 4-én dobálták le ezeket a papirlapokat a magyarok közé. Valószínű, hogy június 4-én nem dobáltak ilyesmit a 3-án történt eseményekről. Pedig talán ez esemény is érdekelt volna a szerbeket is.

Veszélyben van a közönség tej ellátása.

— Saját tudósítónktól. —

A közönség élelmiszer szükségletei között egyike a legszükségesebbeknek és a legfontosabbaknak a tej. Ez elsőrendű tápanyaga a családi háztartásnak és az erről való gondoskodást, ennek minél gazdaságosabb és biztosabb beszerzését kellene feladatául tekinteniök minden város illetékes tényezőinek. Ujabban Nagyvárad városa és a Kálmán-féle szeszgyár vezetősége között támadt egy kollízió, amely igen erősen fogja veszélyeztetni a közönségnek tejjel való ellátását, ha csak ideje korán nem rendezik a vitás kérdést. Az eset a következő:

Nagyvárad városa szerződést kötött a helybeli Kálmán féle gyárral, hogy a városi tej középont részére nagyobb mennyiségű tejet szállítson. A gyárban e célra külön tehénfalkák állnak rendelkezésre, amelyek a kivánt és szerződésileg kikötött tejmenyiséget mindig rendszeresen szolgáltatják. De csak egy darabig. Megjött ugyanis egy miniszteri rendelet, melynek értelmében tengeriből nem lehetett többé szeszt gyártani. Mivel a tengeriből való szeszgyártást megtiltotta a miniszter, nem állt a gyár rendelkezésére a tehének táplálására alkalmas olesó anyag: a tengeri-moslék, amely a tengeriből való szeszgyártás után visszamaradt és így a tehének táplálása drágább lett. Száraztakarmánnyal kellett a teheneket táplálni.

A gyárnak a tejet szolgáltató tehének táplálása többbe került és ennél fogva arra kérte a várost, hogy a megállapított tejárat emelje fel, mert különben nem fogja a tejet beszállítani.

A kérés a városi jogügyi bizottsága elé került, amely úgy döntött, hogy nem ajánlotta a tej-ár felemelést, hanem a tejmenyiség nem szolgáltatása esetén a gyár ellen indítandó per mellett foglalt állást.

Jelenleg még úgy áll az ügy, hogy a gyár szállít bizonyos tejmenyiséget a vá-

rosi tej középontnak, de nem a szerződésileg megállapított teljes tejmenyiséget.

Minden esetre a kérdésnek mielőbbi tisztázása igen fontos és a közönségre nézve életbevágó lenne, annál is inkább, mert a gyár már a tehének eladásának a gondolatával is foglalkozik, amit érthetővé tesz a tehének jó, magas hadiára.

Amint hírlik, nemcsak a Kálmán gyár, hanem ennek alvállalatai is igyekeznek eladni a teheneket. Jó volna tehát, amíg lehet, a tejügyet helyes vágányra terelni.

Ötrendbeli váltóhamisító.

Feljelentette önmagát.

— Saját tudósítónktól. —

Jenei Sándor eszékői gazda még a múlt évben váltót nyújtott be a Komádi Takarékpénztárhoz, a Nagyvárad Hitebankhoz és a Szeghalomvidéki Takarékpénztárhoz, hogy azután onnét kölcsönöket kapjon. A váltókra a sógorainak F. Szabó Dénesnek és F. Szabó Imrének a nevét hamisította alá elfogadóként.

A bankok adtak is a váltó alapján kölcsönt Jenei Sándornak. A kölcsönösszeg, amit így a bankoktól kapott, megütötte az 5000 koronát.

A felvett pénz csakhamar elfogyott és ekkor bejött Nagyváradra, hogy újra kölcsönt szerezzen. De a kölcsönszerző művelet nem ment sehogysem.

Elkeseredésében erre Jenei Sándor felment a rendőrségre és itt bejelentette, hogy ő váltókat hamisított.

A rendőrségen kihallgatták Jeneit és a vallomás után átkísérték a kir. ügyészséghez. Ugyancsak átette a rendőrség az ügy iratát is, amelyeknek alapján a kir. ügyészség ötrendbeli váltóhamisítás miatt emelt vádat Jenei Sándor ellen.

A bünpert tegnap délelőtt tárgyalta az Ember Géza elnöklte alatt álló büntető tanács. A vádlott Jenei Sándor őszintén beismerte a váltóhamisításokat. Azzal védekezett, hogy rendezni akarta a váltókat. Tudniillik azt hitte, hogy jó bevételei lesznek, amiből kifizeti az érdekelt bankokat. De nem úgy történt, ahogy elgondolta.

Sógorainak nevét pedig azért írta alá, mert hisz ezek vele együtt munkálkodtak és így feljogosítva érezte magát erre.

A bíróság a vádlott beismerő vallomása után ítélethozatalra vonult vissza. A bíróság Jenei Sándort ötrendbeli váltóhamisítás vétsége miatt 7 hónapi börtönrre ítélte. Az elítélt felebbezett.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ránczokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13—02.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

HIREK

*** Báró Karg altábornagy Nagyváradon.** Báró Karg János altábornagy, a honvéd parancsnok helyettese, tegnap este fél 8 órakor Debrecenből Nagyváradra érkezett. Az altábornagy a Rimanóczy-szállodában szállt meg.

*** Biharvármegye új főügyésze.** Mindössze pár napig lesz még üresedésben a Wallner Ödön halálával megüresedett főügyési állás. A fontos állásra tegnap járt le a pályázat és mint előre volt látható, külső pályázó nem adta be kérvényét. A belső ügyészek közül is egyedül a legtöbb szolgálati idővel rendelkező dr. Fássy Lajos tb. főügyész pályázik. Ez a pályázat legfőbb bizonyítéka annak a harmonikus életnek, ami a vármegyei tisztviselők között uralkodik. A választás így több pályázó hiányában egyhangú lesz. A választást a szerdai megyegyűlésen ejti meg Biharvármegye törvényhatósága.

*** A jogakadémia új dékánja.** A nagyvárad kir. kath. jogakadémia 1915-1916. évi dékánjává a tanári kar dr. Szandtner Pált választotta meg. Dr. Szandtner Pál szimpatikus egyénisége, valamint tudományos működése folytán méltán rászolgált ezen kintüntetésre, amelyet tanár-társainak szeretete és bizalma révén nyert el. Az új dékán megválasztása alkalmával hálát és köszönetet szavazott a tanári kar a volt dékánnak, dr. Sigmond Andornak, aki a háborús idők alatt a legkiválóbb szakértelemmel és humanitással vezette a jogakadémia ügyeit.

*** Egyházi kintüntetések.** Mint a Magyar Kurir illetékes helyről értesül, a király Ulferth Alfonz huszti esperes plebánosnak a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett Körös folyó melletti kerekí címzetes apátságot, Szalay Sándor beregszászi főesperes plebánosnak a Szent Antaltól nevezett lechnitzvölgyi címzetes prépostságot, Szobissek Emil gölnicbányai alesperes plebánosnak pedig a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett sídai másképen saiduni címzetes prépostságot adományozta.

*** A IV. szakosztály ülése.** A szerdai megyegyűlés tárgysorozatának előkészítése tárgyában már megkezdtek üléseit a megyei szakosztályok. Tegnap a IV. ik szakosztály ülésezett. Az ülésen, mely a községi ügyekkel foglalkozott Száhländer Károly elnök.

*** Gyűjtés az evangélikus templomban a Gyermekvédő Liga számára.** Ma délelőtt 10 órakor a körös utcai evangélikus templomban ünnepélyes istentisztelet lesz, melynek végén gyűjtést tartanak a Gyermekvédő Liga részére. Az evangélikus Nőegylet a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó. Most vasárnap 10 órakor a körös-utcai templomunkban harsán eselést hűseink árváinak javára az Országos Gyermekvédő Liga kérésére ünnepélyes istentiszteletet tartunk, ónagysága Dayka Endréné urnő énekszámának beillesztésével, melyre t. c. tisztelettel meghívjuk. Az istentisztelet végeztével a templom ajtóban e célra eszközölt gyűjtést pedig szerető adozatkészségébe ajánljuk. Az énekszám zenekíséretét Vömácska József ur volt szives elvállalati. Nagy-

várad, 1915. június 10. én. Az evangélikus Nőegylet nevében: Petry Gyuláné, elnökö. Buttyka Lajosné, Soós Jenőné, alelnökök.

*** A debreceni egyetem jogi karának első dékánja.** A most megnyílt debreceni egyetem jogi karán megtartották a dékán választást a jogi kar dékánjává dr. Kiss Gézát, a nagyvárad kir. kath. jogakadémia volt kiváló tanárát választották meg. Dr. Kiss Géza Nagyváradon nagyon népszerű volt rokonszenves egyéniségénél és nagy tudományánál fogva. Többször adta tanujelét katolikus vallásos meggyőződésének is.

*** Tagfölvétel a katolikus leányegyesületbe.** A Katolikus Nőegylet a vezetése alatt álló katolikus leányegyesületbe e hó 13-án, vasárnap, az újvárosi Szent László plébánia templomban reggel 8 órakor tagfölvételt tart. A szentmisét és a tagfölvételt dr. Lestyán Endre plébános szentiszkei ülnök tartja. A szentmise alatt a patronesszek és védettek közös szent áldozáshoz járulnak.

*** A tizennyolc éves önkéntesek.** Az 1897. évben született egy éves önkéntesek és önkéntesjelöltek már csakis a közös hadsereg kötelékébe léphetnek be. A jelentkezés az illető kiegészítő parancsnokságnál történik. A gyalogsághoz és vadászcsapatokhoz korlátlan számban lehet belépni és az ujonge illetőségi helyéről kiegészülő csapatot a belépésre vonatkozó engedélyt nem tagadhatja meg. A lovasságnál minden pót századhoz 3 egy éves önkéntest vesznek föl azzal, hogy az illető hadiszolgálatra alkalmas lóról és felszerelésről gondoskodni tartozik. A tábori és hegyi tüzérségénél minden pót századhoz 10 önkéntest, a tréhez minden pótraktárhoz 8 egy éves önkéntest fogadnak el; a ló és felszerelés állítása itt is kötelező. Az árkászoknál minden pót századhoz 3 önkéntest vesznek föl. A vasúti és távirócsapatoknál egyelőre nem fogadnak el önkéntest. Az egészségügyi csapatoknál a csapatparancsnok korlátolt számú önkéntest vehet fel belátása szerint. 1898. évben született jelentkezőket csak akkor vesznek föl, ha az előző évfolyamból a fölvételre engedélyezett szám nem telte ki. A jelentkezőknek a többi népfelkérésre kötelezettséggel egyidőben kell bevonulniuk.

*** Profanizálás.** Glücksman Ármín üzlete kirakatában Sursum corda levelezőlapok vannak kitéve. Ezek közül az egyik képen egy töviskoszorúzott szív van, melyből láng tör elő, s a lángból kereszt emelkedik. Ez a szív Jézus szentséges szívének a mi imádatunk tárgyának jelvénye. E mellé a kép mellé van téve egy másik kép, melyen Lucifer alakja látható, amint kajánul vigyorogva fut el egy birtokába került szívvél. Eanek a két képnek egymás mellé állítása profanizáció. Több figyelmet kérünk.

*** A Biharvármegyei Népművelési Egyesület választmányi gyűlése.** A „Biharvármegyei Népművelési Egyesület” választmányának tagjait a vármegyei ház kistermében folyó hó 12. én — szombat — délután 5 órakor tartandó gyűlésre tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1915. június 5. Fráter Barnabás, elnök.

*** Gyönyörű emléklapok a Sursum corda előadáshoz.** A „Sursum corda” előadáshoz, Havas Rózsi, Pap Viorka, Papp Annuska, Balogh Magda és sokan gyönyörű emléklapokat küldtek, melyek 6 üzletben láthatók, azonban újból ki kell jelesenünk, hogy csak 19. ikén este 8. tól 8. ig a Bémer téren és a Rákóczi-uton és az előadás napján 20. ikén a Katolikus Körben lesznek kaphatók. Üres lapokat a törvény-szék 25. ajtó Vörös Kereszt Jobbkéz osztá-

lyában készséggel adunk azoknak, aki eme irgalmassági cselekedetben részt akarnak venni és készítenek pár lapot. A kész lapokat is ott lehet beadni. A kész lapokat kérjük péntekre beküldeni, hogy a kirakatba kitéhessük.

*** A holtak levele.** Pár nap óta rengeteg tábori levelet és levelezőlapot hoz a posta az ország minden részébe Galiciából. A levelek közt nagyon sok az olyan, amelynek írója már rég elesett, vagy fogságba jutott. Az egyáltalán nem várt levelek érthető örömet okoznak nagyon sok helyen, mert a címzettek azt hiszik, hogy a levelek küldői jelenleg is Galiciában vannak és tényleg nincs semmi bajuk és hogy a hivatalos jelentések, melyek az elesésükről vagy fogságba jutásukról szólottak, tévedésen alapulnak. Emiatt már a vidéken nagyon sok elüljáróságnak gyűlt meg a baja az özegekkel, a fogságban lévő felelőségeivel. A zavart csináló levelekből Nagyváradra is jutott nagyon sok. A levelek nagyrésznél mindjárt az első tekintet meg lehet állapítani a keltezésből, hogy azok nem ma vagy a közeli időben íródtak. Legtöbbje novemberi keltezésű. Az indítás ideje pedig június 2. stb. Van azonban nagyon sok olyan levelezőlap, amelyen nincs feltüntetve a keltezés és ezek okozhatnak legtöbb zavart. Utána jártunk a dolognak és megtudtuk, hogy Galicia kiürítése alkalmával az ősz folyamán sok községben maradt vissza a magyar posta, amit már onnan nem tudtak elindítani. Az oroszok nem törődtek a postai küldeményekkel és hatalmas kötegekbe rakva egy-egy felszer sarkába hányták be. Most, hogy csapatunk győzelmesen nyomulnak előre, megtalálták az ott hagyott tábori postai küldeményeket és újra lebélyegezve utnak indították az országba. Nem kell tehát semmire se következtetni a felszabadított területekről érkező régen kelt levelekből. Nem egyebek azok, mint megkészt emlékek, melyeket tulajdonképpen megőrzés végett előzőkenységéből indított utnak a győzelmes hadsereg postája.

*** Adakozzunk a vak katonának!** A háboru legszerencsétlenebb áldozatai azon katonák, akik a nagy küzdelemben legdrágább kincsüket, szemük fényét veszítették el, melyet igazán kárpótolni sehogysen lehet. Hogy szerencsétlen helyzetükben mégis támogatással szolgáljunk, minden igaz hazafi áldozzon számukra egy pár fillért. Adjatok, amit Isten adott! A tegnapi nap folyamán A. J. 2. koronát küldött be szerkesztőségünkbe a vak katonák részére. Az általunk gyűjtött adományok összege 1424 01 K. Adományokat továbbra is gyűjt és a Budapesti Hadsegélyző Hivatalnak közvetlenül továbbít szerkesztőségünk.

*** Felhívás a cipész iparosokhoz!** Felkérem a város összes cipész iparosait, hogy folyó hó 13-án, azaz vasárnap délután 4 órakor rendkívül fontos szakértekezlet megtartása végett az ipartestület helyiségében okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel: Czeglédy Jeremiás ipt. elnök.

*** Adományok a Vörös Kereszt fehérenemű osztályának.** A Vörös Kereszt fehérenemű osztályának adományokat küldtek: Harmathy Károlyné 10 K, Balogh Barnabé 10 K, özv. Bangha Aurélné 10 K és fehérenemű, Klein Jakabné fehérenemű, Székely Ilonka zsebkendő, Nagyürögd község 85 párna, 47 lepedő, 122 törülköző, 14 zsebkendő, 22 ing és lábravaló, Boles Viktorné fehérenemű, Hegyessy Sándor köröskis-ujfalui községi jegyző gyűjtése, fehéreneműek.

fogyasztás céljaira készpénz fizetésért megvásárolhassa.

Nagyvárad, 1915 június 11.

A tanács megbízásából:
Lukács Ödön,
főjegyző.

Az élelmiszerek ára.

Nagyvárad város tanácsának az 1914 évi augusztus hó 5-én kelt 5600 B. M. számú körrendeleten alapuló határozatához képest és az ezzel nyert felhatalmazás folytán az élelmiszereknek a város területén az 1915. évi június hó 12-én és 13-án követelhető árait az alábbiakban közlöm:

- Saláta egy fő 3 fillér.
- Zöld borsó literje 60—70 fillér.
- Retek csomója 12—14 fillér.
- burgonya 1 kiló 12 fillér.
- Uj burgonya 1 liter 28 fillér, 1 kiló 36 fillér.
- Karalábé csomója (5 drb) 8—10 fillér.
- Egy csomó hagyma nagyság szerint 6—12—16—22 fillér.
- Egy darab salátának való uborka nagyság szerint 8—18 fillér.
- Egy csomó répa 8 fillér.
- Egy csomó petrezselyem 8 fillér.
- Egy csomó podluk levél 4 fillér.
- Egy liter pöszméte 50 fillér.
- Egy pár sovány liba nagyság szerint 6—9 korona.
- Egy pár csirke nagyság szerint 2—3 korona

A felsorolt élelmiszerek árának ennél magasabban való megszabása az 5600/1914. B. M. számú rendelet 1. § ába ütköző kihágási cselekménynek fog tekintetni s feljelentés esetén a rendelkezés megszegője ellen a kihágási eljárás meg fog indíttatni.

Az említett rendelet 4. §-a alapján a kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Tudomására hozom a vevőközönségnek, hogy azon árusító ellen, aki az előbb felsorolt élelmiszerek árait június hó 12-én és 13-án az előbb megállapított árnál magasabb összegben szabja meg, a feljelentést a piacon szolgálatot tevő rendőrközegek bármelyikénél megteheti.

Nagyvárad, 1915 június 11-én.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

Przemysl és a szerbek.

Repülő lapok a magyar lőárkokban.

Annak idején mikor a muszkahad körül zárta Przemysl várát és addig ült ott biztos fedezékében lőtávolon kívül, míg csak az utolsó falat kenyér is el nem fogyott és a várat kénytelenek voltak feladni a hős védők, az orosz armádia azt hitte, hogy az övé Berlinig, Bécsig minden. A legvéresebb reményeket fűzték a jövő eseményeihez ellenségeink. A hadvezetőség p. o. biztosra vette, hogy Przemysl Magyarország kulcsa és ha azt el tudja foglalni, minden akadály nélkül tudja lehengetni Magyarországot is. A következmények mást igazoltak. A mi virágos május hónapunk fekete virágokat nyitott a legyőzhetetlen orosz armádiának.

Pedig, de másként számítottak. Akkor mikor kibőjtölték Przemysl várát, az egész világot tele kürtölték vele. Sőt azt hitték, hogy a hivatalos jelentések nálunk is olyanok, mint náluk és el fogják titkolni a vár elestét. Sietett is gondoskodni róla a vezetőség, hogy még a lővészárkokban is megtudják a történeteket.

Igy a déli haretéren a szerbek ellen

küzdő magyar seregek közé francia repülőgépekről gépirásos tudósításokat dobtak le. A tudósításokat valami Szerbiába szorult francia nevelő fordíthatta magyarra. Ami pedig a tudósítás őszinteségére vonatkozik, azt a közönség ítélje meg.

A repülőgépekről dobált tudósítások közül sikerült egyet megszerezniünk. A megremítést célzó tudósítás a következő:

Przemysl elesett. Przemysl esés után az orosz hadsereg megfogta 3000 tisztet, 117,000 altisztet és katonát és több mint 1000 ágyut és sok több haditárgyakat. Egész orosz hadsereg Przemysltől most szabadon megy Kárpátról Magyarországra. Ebből következik, hogy most Magyaroknak utolsó napjai kiszámítva vannak. Most nézzetek magyarok mit fogtok csinálni.

A magyarok rögtön tudták is, mit csináljanak.

Hatalmas sortűz volt a válasz a repülőgépre. Április 4-én dobálták le ezeket a papírlapokat a magyarok közé. Valószínű, hogy június 4-én nem dobáltak ilyesmit a 3-án történt eseményekről. Pedig talán ez esemény is érdekelte volna a szerbeket is.

Veszélyben van a közönség tej ellátása.

— Saját tudósítónktól. —

A közönség élelmiszer szükségletei között egyike a legszükségesebbeknek és a legfontosabbaknak a tej. Ez elsőrendű tápanyaga a családi háztartásnak és az erről való gondoskodást, ennek minél gazdaságosabb és biztosabb beszerzését kellene feladatának tekinteniök minden város illetékes tényezőinek. Ujabbán Nagyvárad városa és a Kálmán-féle szeszgyár vezetősége között támadt egy kollízió, amely igen erősen fogja veszélyeztetni a közönségnek tejjel való ellátását, ha csak ideje korán nem rendezik a vitás kérdést. Az eset a következő:

Nagyvárad városa szerződést kötött a helybeli Kálmán féle gyárral, hogy a városi tej középont részére nagyobb mennyiségű tejet szállítson. A gyárban e célra külön tehénfalkák állnak rendelkezésre, amelyek a kivánt és szerződésileg kikötött tejmenyiséget mindig rendszeren szolgáltatják. De csak egy darabig. Megjött ugyanis egy miniszteri rendelet, melynek értelmében tengeriből nem lehetett többé szeszt gyártani. Mivel a tengeriből való szeszgyártást megtiltotta a miniszter, nem állt a gyár rendelkezésére a tehének táplálására alkalmas olesó anyag: a tengeri-moslék, amely a tengeriből való szeszgyártás után visszamaradt és így a tehének táplálása drágább lett. Száraztakarmánnyal kellett a teheneket táplálni.

A gyárnak a tejet szolgáltató tehének táplálása többbe került és ennélfogva arra kérte a várost, hogy a megállapított tejjarat emelje fel, mert különben nem fogja a tejet beszállítani.

A kérés a városi jogügyi bizottsága elé került, amely úgy döntött, hogy nem ajánlotta a tej-ár felemelést, hanem a tejmenyiség nem szolgáltatása esetén a gyár ellen indítandó per mellett foglalt állást.

Jelenleg még úgy áll az ügy, hogy a gyár szállít bizonyos tejmenyiséget a vá-

rosi tej középontnak, de nem a szerződésileg megállapított teljes tejmenyiséget.

Minden esetre a kérdésnek mielőbbi tisztázása igen fontos és a közönségre nézve életbevágó lenne, annál is inkább, mert a gyár már a tehének eladásának a gondolatával is foglalkozik, amit érthetővé tesz a tehének jó, magas hadiára.

Amint hírlík, nemcsak a Kálmán gyár, hanem ennek alvállalatai is igyekeznek eladni a teheneket. Jó volna tehát, amíg lehet, a tejügyet helyes vágányra terelni.

Ötrendbeli váltóhamisító.

Feljelentette önmagát.

— Saját tudósítónktól. —

Jenei Sándor esőkmői gazda még a múlt évben váltót nyújtott be a Komádi Takarékpénztárhoz, a Nagyvárad Hitelbankhoz és a Szeghalomvidéki Takarékpénztárhoz, hogy azután onnét kölcsönöket kapjon. A váltókra a sógorainak F. Szabó Dénesnek és F. Szabó Imrénének a nevét hamisította alá elfogadóként.

A bankok adtak is a váltó alapján kölcsönt Jenei Sándornak. A kölcsönösszeg, amit így a bankoktól kapott, megütötte az 5000 koronát.

A felvett pénz csakhamar elfogyott és ekkor bejött Nagyváradra, hogy újra kölcsönt szerezzen. De a kölcsönszerző művellet nem ment sehogysem.

Elkeseredésében erre Jenei Sándor felment a rendőrségre és itt bejelentette, hogy ő váltókat hamisított.

A rendőrségen kihallgatták Jeneit és a vallomás után átkísérték a kir. ügyészséghez. Ugyancsak áttette a rendőrség az ügy iratait is, amelyeknek alapján a kir. ügyészség öt rendbeli váltóhamisítás miatt emelt vádat Jenei Sándor ellen.

A bűnpert tegnap délelőtt tárgyalta az Ember Géza elnöklte alatt álló büntető tanács. A vádlott Jenei Sándor őszintén beismerte a váltóhamisításokat. Azzal védekezett, hogy rendezni akarta a váltókat. Tudniillik azt hitte, hogy jó bevételei lesznek, amiből kifizeti az érdekelt bankokat. De nem úgy történt, ahogy elgondolta.

Sógorainak nevét pedig azért írta alá, mert hisz ezek vele együtt munkálkodtak és így feljogosítva érezte magát erre.

A bíróság a vádlott beismerő vallomása után ítélhetőzatalra vonult vissza. A bíróság Jenei Sándort ötrendbeli váltóhamisítás vétségé miatt 7 hónapi börtönrre ítélte. Az elélt felebbezett.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ránczokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

..HIREK

*** Báró Karg altábornagy Nagyváradon.** Báró Karg János altábornagy, a honvéd parancsnok helyettese, tegnap este fél 8 órakor Debrecenből Nagyváradra érkezett. Az altábornagy a Rimanóczy-szállóban szállt meg.

*** Biharvármegye új főügyésze.** Mindössze pár napig lesz még üresedésben a Wallner Ödön halálával megüresedett főügyési állás. A fontos állásra tegnap járt le a pályázat és mint előre volt látható, külső pályázó nem adta be kérvényét. A belső ügyészek közül is egyedül a legtöbb szolgálati idővel rendelkező dr. Fássy Lajos tb. főügyész pályázik. Ez a pályázat legfőbb bizonyítéka annak a harmonikus életnek, ami a vármegyei tisztviselők között uralkodik. A választás így több pályázó hiányában egyhangú lesz. A választást a szerdai megyegyűlésen ejti meg Biharvármegye törvényhatósága.

*** A jogakadémia új dékánja.** A nagyvárad kir. kath. jogakadémia 1915—1916. évi dékánjává a tanári kar dr. Szandtner Pált választotta meg. Dr. Szandtner Pál szimpatikus egyénisége, valamint tudományos működése folytán méltán rászolgált ezen kiüntetésre, amelyet tanár-társainak szeretete és bizalma révén nyert el. Az új dékán megválasztása alkalmával hálát és köszönetet szavazott a tanári kar a volt dékánnak, dr. Sigmund Andornak, aki a háborus idők alatt a legkiválóbb szakértelemmel és humanitással vezette a jogakadémia ügyeit.

*** Egyházi kitüntetések.** Mint a Magyar Kurir illetékes helyről értesül, a király Ulferth Alfonz huszti esperes plebánosnak a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett Körös folyó melletti kereki címzetes apátságot, Szalay Sándor beregszászi főesperes plebánosnak a Szent Antalról nevezett lechnitzvölgyi címzetes prépostságot, Szobissek Emil gölnicbányai alesperes-plebánosnak pedig a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett sidai másképpen saiduni címzetes prépostságot adományozta.

*** A IV. szakosztály ülése.** A szerdai megyegyűlés tárgysorozatának előkészítése tárgyában már megkezdtek üléseiket a megyei szakosztályok. Tegnap a IV. ik szakosztály ülésezett. Az ülésen, mely a községi ügyekkel foglalkozott Száhländer Károly elnökölt.

*** Gyűjtés az evangélikus templomban a Gyermekvédő Liga számára.** Ma délelőtt 10 órakor a körös utcai evangélikus templomban ünnepélyes istentisztelet lesz, melynek végén gyűjtést tartanak a Gyermekvédő Liga részére. Az evangélikus Nőegylet a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó. Most vasárnap 10 órakor a körös-utcai templomunkban harcban elesett hőseink árváinak javára az Országos Gyermekvédő Liga kérésére ünnepélyes istentiszteletet tartunk, öngyűjtésére Dayka Endréné urnő énekszámának beillesztésével, melyre t. c. tisztelettel meghívjuk. Az istentisztelet végeztével a templom ajtóiban e célra eszközölt gyűjtést pedig szerető adozatkészségébe ajánljuk. Az énekszám zenekíséretét Vornáczka József ur volt szives elvállalja. Nagy-

várad, 1915 június 10 én. Az evangélikus Nőegylet nevében: Petry Gyuláné, elnökök: Buttyka Lajosné, Soós Jenőné, alelnökök.

*** A debreceni egyetem jogi karának első dékánja.** A most megnyitott debreceni egyetem jogi karán megtartották a dékán választást s a jogi kar dékánjává dr. Kiss Gézát, a nagyvárad kir. kath. jogakadémia volt kiváló tanárát választották meg. Dr. Kiss Géza Nagyváradon nagyon népszerű volt rokonszenves egyéniségénél és nagy tudományánál fogva. Többször adta tanujelét katolikus vallásos meggyőződésének is.

*** Tagfölvétel a katolikus leányegyesületbe.** A Katolikus Nőegylet a vezetése alatt álló katolikus leányegyesületbe e hó 13-án, vasárnap, az újvárosi Szent László plébánia templomban reggel 8 órakor tagfölvételt tart. A szentmisét és a tagfölvételt dr. Lestyán Endre plebános szentiséki ülnök tartja. A szentmise alatt a patronesszek és védettek közös szent áldozáshoz járulnak.

*** A tizennyolcéves önkéntesek.** Az 1897. évben született egyéves önkéntesek és önkéntesjelöltek már csakis a közös hadsereg kötelékébe léphetnek be. A jelentkezés az illető kiegészítő parancsnokságnál történik. A gyalogsághoz és vadászcsapatokhoz korlátlan számban lehet belépni és az ujonc illetőségi helyéről kiegészülő csapatot a belépésre vonatkozó engedélyt nem tagadhatja meg. A lovasságnál minden pót századhoz 3 egyéves önkéntest vesznek föl azzal, hogy az illető hadiszolgálatra alkalmas lóról és felszerelésről gondoskodni tartozik. A tábort és hegyi tüzérségnél minden pót századhoz 10 önkéntest, a tréning minden pórtaktárhoz 8 egyéves önkéntest fogadnak el; a ló és felszerelés állítása itt is kötelező. Az árkászoknál minden pót századhoz 3 önkéntest vesznek föl. A vasúti és távirócsapatoknál egyelőre nem fogadnak el önkéntest. Az egészségügyi csapatoknál a csapatparancsnok korlátozott számú önkéntest vehet fel belátása szerint. 1898-ban született jelentkezőket csak akkor vesznek föl, ha az előző évfolyamból a fölvételre engedélyezett szám nem teltek ki. A jelentkezőknek a többi népfelkészítés kötelezettekkel egyidőben kell bevonulniuk.

*** Profanizálás.** Glücksman Ármint üzlete kirakatában Sursum corda levelezőlapok vannak kitéve. Ezek közül az egyik képen egy töviskoszorúzott szív van, melyből láng tör elő, s a lángból kereszt emelkedik. Ez a szív Jézus szentséges szívének a mi imádatunk tárgyának jelvénye. E mellé a kép mellé van téve egy másik kép, melyen Lucifer alakja látható, amint kajánul vigyorogva fut el egy birtokába került szívvél. Ennek a két képnek egymás mellé állítása profanizáció. Több figyelmet kérünk.

*** A Biharvármegyei Népművelési Egyesület választmányi gyűlése.** A Biharvármegyei Népművelési Egyesület választmányának tagjait a vármegyei ház kistermében folyó hó 12-én — szombat — délután 5 órakor tartandó gyűlésre tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1915. június 5. Fráter Barnabás, elnök.

*** Gyönyörű emléklapok a Sursum corda előadásához.** A „Sursum corda” előadásához, Havas Rózsai, Pap Viorka, Papp Annuska, Balogh Magda és sokan gyönyörű emléklapokat küldtek, melyek 6 tizletben láthatók, azonban újból ki kell jelentenünk, hogy csak 19 ikén este 3 től 8 ig a Bémer téren és a Rákóczi-uton és az előadás napján 20 ikén a Katolikus Körben lesznek kaphatók. Üres lapokat a törvényes 25. ajtó Vörös Kereszt Jobbkéz osztá-

lyában készsággel adunk azoknak, aki eme irgalmassági cselekedetben részt akarnak venni és készítenek pár lapot. A kész lapokat is ott lehet beadni. A kész lapokat kérjük péntekre beküldeni, hogy a kirakatba kitehessük.

*** A holtak levele.** Pár nap óta rengeteg tábori levelet és levelezőlapot hoz a posta az ország minden részébe Galiciából. A levelek közt nagyon sok az olyan, amelynek írója már rég elesett, vagy fogságba jutott. Az egyáltalán nem várt levelek érhető örömet okoznak nagyon sok helyen, mert a címzetek azt hiszik, hogy a levelek küldői jelenleg is Galiciában vannak és tényleg nincs semmi bajuk és hogy a hivatalos jelentések, melyek az elesésükről vagy fogságba jutásukról szóltak, tévedésen alapulnak. Emiatt már a vidéken nagyon sok elüljárásnak gyűlt meg a baja az özvegyekkel, a fogságban lévők feleségeivel. A zavart csináló levelekből Nagyváradra is jutott nagyon sok. A levelek nagyrésznél mindjárt az első tekintre meglehet állapítani a keltezésből, hogy azok nem ma vagy a közeli időben íródtak. Legtöbbje novemberi keltezésű. Az indítás ideje pedig június 2. stb. Van azonban nagyon sok olyan levelezőlap, amelyen nincs feltüntetve a keltezés és ezek okozhatnak legtöbb zavart. Utána jártunk a dolognak és megtudtuk, hogy Galicia kiürítése alkalmával az ősz folyamán sok községben maradt vissza a magyar posta, amit már onnan nem tudtak elindítani. Az oroszok nem törődtek a postai küldeményekkel és hatalmas kötegekbe rakva egy-egy félszer sarkába hányták be. Most, hogy csapataink győzelmesen nyomulnak előre, megtalálták az ott hagyott tábori postai küldeményeket és újra lebélyegezve utnak indították az országba. Nem kell tehát semmire se következtetni a felszabadított területekről érkező régen kelt levelekből. Nem egyebek azok, mint megkésett emlékek, melyeket tulajdonképpen megőrzés végett előzenyességből indított utnak a győzelmes hadsereg postája.

*** Adakozzunk a vak katonának!** A háboru legszerencsétlenebb áldozatai azon katonák, akik a nagy küzdelemben legdrágább kincsüket, szemük fényét veszítették el, melyet igazán kárpótolni sehogysen lehet. Hogy szerencsétlen helyzetükben mégis támogatással szolgáljunk, minden igaz hazafi áldozzon számukra egy pár fillért. Adjatok, amit Isten adott! A tegnapi nap folyamán A. J. 2 koronát küldött be szerkesztőségünkbe a vak katonák részére. Az általunk gyűjtött adományok összege 1424 01 K. Adományokat továbbra is gyűjt és a Budapesti Hadszegélyző Hivatalnak közvetlenül továbbít szerkesztőségünk.

*** Felhívás a cipész iparosokhoz!** Felkérem a város összes cipész iparosait, hogy folyó hó 13-án, azaz vasárnap délután 4 órakor rendkívül fontos szakértekezlet megtartása végett az ipartestület helyiségében okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel: Czeglédy Jeremiás ipt. elnök.

*** Adományok a Vörös Kereszt fehérnemű osztályának.** A Vörös Kereszt fehérnemű osztályának adományokat küldtek: Harmathy Károlyné 10 K, Balogh Barnáné 10 K, özv. Bangha Aurélné 10 K és fehérnemű, Klein Jakabné fehérnemű, Székely Ilonka zsebkendő, Nagyürögd község 85 párna, 47 lepedő, 122 törülköző, 14 zsebkendő, 22 ing és lábravaló, Boleis Viktorné fehérnemű, Hegyessy Sándor köröskis-ujfalui községi jegyző gyűjtése, fehérneműek.

Lőrinczy Attiláné Tombola-tárgyak, Török Ilonka egy festett üveg kaséta, tombolatárgy. Mindezen adományokat hálással köszönjük.

* **Adomány a sebesültek részére.** Vámos Jakabné urnő vársonkolyosról 50 koronát adományozott a cs. és kir. tartalékkórház XV. betegosztály főorvosa útján a sebesült katonák céljaira, mely nemeslelkű adományt köszönettel nyugtáz a cs. és kir. tartalékkórházparancsnokság.

* **A Balaton partján kiadó lakások.** A kath. tanítóknak a Balaton somogyi partján: Balaton Lellén, két percre a déli vasút megálló helyétől levő üdülő házában egy, két sőt kívánatra három szobás lakások konyhával, eselédshobával az egész nyári és őszi időnyre is jutányosan bérebeadandók. Csendes, ligetes otthon, permentes levegő, pompás homokalju fürdő, ami sok tekintetben helyettesíteni tudja a külföld hírneves fürdőtelepeit, amelyek most a nyaraló hazai közönség elől elvannak zárva. Jutányos étkezésről is gondoskodva van. Megkeresések Bona Lajos igazgató tanító urhoz intézendők Balaton Lellére, Somogy megye. Pósta helyben.

* **Kiadó egy igen esinos modern utca kétszobás lakás fürdő szobával Lakatos u. 6. sz.** Értekezhetni Paksyék háztulajdonosok Kálvária-utca 23.

* **Elszegényedett vidéki uriaszony** kisebb gyermekek gondozását vállalja saját háztartásában. Esetleg mint házigazda nő is elfogad alkalmazást nagyobb házában, mint felügyelő nő, vagy mint gyermekgondozó. A gyermekeket nagyon szereti. Cim a kiadóhivatalban.

* **Ma a Royal-kávéház terraszán** a debreczeni Vörös Tóni és fia teljes zenekarával hangversenyez.

* **Keresek helyet falura vagy pusztára** római katolikus családdal a szünidőre, esetleg a tanévre is (7-11 éves korig) diploma perfect német és gyakorlott zongora. Cim özv. Mayerné Szilágyi D. u. 8.

x Mindennemű **molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

* **Nagyvárad és vidéki gyengélkedő katonasághoz** küldök figyelmében, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól. Ajánlok valódi konyakot, bort, likőrt, rumot, szilvóriumot, seprőt, boroviczkát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Harettérre szállítok 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi Suchard kakao 1/4 kiló 1.90 Szardínia nagy doboz 80 fillér. Szalámi, liptói túró, málnaszörp, cukorkák nagyban árak mellett. Ostsé, fillé, ruszlik és sóshering külön halosztályomban kaphatók. Vigyázat Aszódi 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. Aszódi Kossuth-utca és Rákóczi-ut.

* **Kiadó modern berendezésű butorozott szobák, valamint irodahelyiségek modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre.** Nagy-Sándor-u. 4.

* **Forolin** biztos és gyors hatású háziszser kéz- és lábizzadás ellen üdit! szagtalanít! nem zsiros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy palota.

x **Négy szoba és előszobájával álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

* **Kiadó a Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara épületében** (Teleki-u. 11.) egy garçon lakás és az alagsorban egy műhelyhelyiség, azonnal.

x **Kiadó lakások.** Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Egy nagy raktárhelyiség a Szacsvay utca 11. számú házában AZONNAL kiadó.** Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házában két kétszobás lakás kiadó. értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Három szobás utcai lakások** a város központjában, I. és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a **Biharmegyei Takarékpénztárnál**, Kossuth-utca 3. sz.

* **Okleveles tanító, a nagy szünidőre magántanítást vállal.** Cim a kiadóban.

x **Nem szoktam meg, nem tüntem el,** csak műhelyemet, raktáramat helyeztem Rákóczi-ut 7. sz. alá az udvarban félemeletre. Igen kérem t. vevőmet továbbra is szíveskedjenek felkeresni, rendeléseikkel, **Simon Gyula** hangszerkészítő. Az összes hangszerek eladása és javítása, nagy választék háborus lemez ujdonságokban.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/P.

* **Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérebeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

IRODÁLOM

Uj idők. Az Uj Idők legutolsó számában Szomaházy István folytatja Messváros című regényét. Somlay Károly „Kiért vétkezik a nő?”. Lőrinczy György „Jézus virágai”, Józsa Jenő „Pesti gavallér” és „Séták a nagyvilágban”. Hans Heinz Ewers pedig „Donna Cecilia” címmel írt elbeszélést. A „Pillanatfelvételek” rovatán kívül Krudy Gyula cikke a Vörös plajbászról, valamint Kosztolányi Dezső és Wlassics Gyula versei egészíti ki a lap szövegrészét. A képek közül megemlítjük Vilmos császárról a főhadiszállásunkon készített fotografiát, képeket az olasz harcterről, egész sorozat fényképet a galíciai győzelemről, továbbá a fegyvereink diadaláért rendezett könyörgő körmenetről. Az Uj Idők előfizetési díja ne gyedévire öt, félévire tíz korona.

Az Élet szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) június 13-i száma a következő gazdag és bő tartalommal jelent meg: A vetések. Mátrai Rudolf. — Vacsorák. (Egy lurkó naplójából.) Zsoldos László. — Négy fal szűk a szívnek! (Költemény) Szalay Mátyás. — Sivatagban, őserdőben. . . (Regény.) Sienkiewicz Bánya. — Hadi különlegességek. Grész Leó. — Napkelte. (Költemény.) Lala. — Con fiteor. (Elbeszélés.) Blaskó Mária. — Kultura. — Hétről-hétre. — Szerkesztői üzenetek. Ezenkívül egész sokaságát közli az érdekes és aktuális képeknek. A kitűnő la-

pot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15-c. Előfizetési ár félévire 10 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

Magyar Kultura. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII. horánszky-u. 20. sz.) — Legújabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal: Tanulmányok: Az olasz hitszegés lélektana. Dr. Szeghy Ernő. — Az olasz szabadkőművesség háborúja. Burján Károly. — A főpapok jó tőkönysége a hadügy terén. III. Böleskey Ödön. Tárca: A három anya. Samassáné Déry Anna. Paizs és Kard: Levélcsere 48. Az intelligencia és katolikus akcióink. . . r. — Tizedik hónapja. . . —bb. Szemlék és Kritikák: Walter Pater Dr. Alszeghy Zsolt. — Könyvek: E. M. Kornfeld. Der Krieg im Aberglauben und Volksglauben. Bangha Béla S. J. — St. Tyszkiewicz S. J. La mission de William Palmer. Gálly László S. J. — Szini Gyula: Profán szerelem. —k. — Dr. Tardos: Miért gyónjunk. —bj. — Jon. Svansson. S. J. Sonnentage. Nonnis Jugenderlebnisse auf Island. Dr. Alszeghy Zsolt. — Színház: Az éjjeli ór. —k. — Napló: A mexikói egyházüldözés. —r. — Rövid feljegyzések. —k.

EGYESÜLETEK

A BMKE. gyűlése. A Biharmegyei Magyar Közművelődési Egyesület ma délután 4 órakor igazgatósági ülést tart. Az igazgatósági ülés után nyomban közgyűlés lesz. A gyűlés egyetlen tárgya az egyesület feloszlásának kimondása. A közgyűlésre ez uton hívja meg a tagokat az elnökség.

Legújabb táviratok.

A németek harcai

Viesszavert francia és orosz támadások.

Berlin, június 11. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A Loreto magaslatról északra az ellenség előretörései, ugyszintén a Neuville-től északra és délre állásaink ellen intézett ismételt támadásai megheiusultak. Az Ecourietől északra fekvő árkaikban a közelharc még tart.

Hebouterentől délkeletre a Beau Mont mellett az ellenség támadásait tegnap és ma éjjel visszavertük, csak a Serre Mailly közti ut mellett érték el a franciák jelentéktelen eredményt.

A franciák tegnap este megkísérelték, hogy azokat az árkokat, amelyeket Champagnében június 9-én elfoglaltunk tőlünk ismét elragadják Erőkkel és számos arcvonalon támadtak.

Le Mesniltől északra Beau Sejour—Ferntől északra fekvő pontok közti szakaszon a támadás az ellenségnek **legsúlyosabb veszteségei mellett összeomlott.** Az ellenségnek éjjel megismételt támadási kísérleteit még csirájában elfojtottuk.

Keleti hadszíntér.

Az Alsó Dubissa melletti Airagolától északnyugatra több orosz támadást visszavetettünk. Az ellenség eközben 300 foglyot veszített.

Délkeleti hadszíntér.

A Galiciában küzdő német csapatok helyzete változatlan. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Elsülyesztettük a „Meduza” olasz buvárhajót.

Budapest, június 11. (Saját tudósítónk.) Flottaparancsnokságunk jelenti:

Az Észak Adrián egyik buvárhajónk elsülyesztette a „Meduza” olasz buvárhajót, melynek másodtisztjét és négy emberét megmenetelték.

Az Unió átnyújtotta a jegyzőket Németországnak.

Budapest, június 11. (Saját tud.) Berlinből jelentik:

Az amerikai nagykövetség délből átnyújtotta Jagow államtitkárnak az Unió jegyzőjét, amelyet holnap publikálnak.

Elsülyesztett orosz torpedózúzó.

Budapest, június 11. (Saját tudósítónktól.) Konstantinápolyból jelentik: Az elmúlt Fekete-tengeri ütközetben „Midilli” török cirkáló elsülyesztett egy nagy orosz torpedózúzót.

Az olasz királyné tüntet.

Lugano, június 11. (Saját tud.) A *Messenger* jelenti: Vasárnap kétszáz ezer főnyi tömeg tüntetett Róma utcáin a háború mellett. A zászlós menet a Kvirinál elé vonult. Amikor az osztrák-magyar nagykövetség volt palotája előtt elhaladtak, fűsiketés fűtyölés és percat-kiáltás hangzott föl. A *Giornale d'Italia* ablakában megjelent a lap szerkesztője és elégetett egy fekete-sárga zászlót, majd ledobott egy osztrák-magyar katonai sapkát, amelyet a tömeg apró darabokra szaggatott. A Kvirinál erkélyén a királyné, az anyakirályné és a kis hercegek többször megjelentek, hogy megköszönjék a tüntetők éljenzését. Elena királyné végül a kezébe ragadott egy olasz trikórt és megcsókolta. Jobbján eközben egy matróz, balján pedig egy tüzér állott.

Az oroszok kiűrik Besszarábiát.

Bukarest, június 11. Az *Universul* ma-mornicai tudósítója jelenti június 8-án: Biztos forrásból közölhetem, hogy az orosz hadvezetőség elrendelte az előkészületet Besszarábia kiűrésére. A katonai, valamint a polgári hatóságok már be is csomagolták irattárukat, hogy minden lehetőségre készen legyenek. A besszarábiai nagybirtokosok között nagy a félelem, hogy a harc ezután erre a területre terelődik át, amelyet a háború eddig nem érintett. Számos nagykereskedő sietve bonyolította le üzleteit és Oroszország belsejébe utazott. A besszarábiai orosz lakosság körében igen izgatott a kedv s a tisztí körökben nagy a levertség.

Tiltakozunk az albániai partvidék blokkrozása ellen.

Budapest, június 11. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Külügyi kormányunk jegyzéket intézett a külföldi kormányokhoz, amelyben kategórikus tiltakozást jelent be az Albán partvidéknek sz olaszok által blo-

kkirozása ellen, amely az 1913-iki londoni konferencián elfogadott albán statumokkal ellenkezik.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Meghívó.

Az **Olaszai Takarékos és Hitel-szövetkezet** (Nagyváradon) 1915. évi június hó 21-én, hétfőn d. u. 5 órakor a Belvárosi Népbank helyiségében rendes évi közgyűlést tart, a közgyűlésre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja.
Nagyvárad, 1915. június 12-én
az Igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése és ennek kapcsán a felügyelő-bizottság véleményes jelentése az általa megvizsgált könyvek és számadások vezetéséről, illetve kiállításáról és a felmentvény megadásának kérdése.

2. A tizedik évtársulat üzletrészei után osztalék meghatározása.

3. Alapszabálymódosítás.

4. A szövetkezet bármely tagja által a közgyűlést nyolc nappal megelőzőleg írásban benyújtott indítványok tárgyalása.

Megjegyzés! Az „Alapszabály” 20. §-a értelmében a lejárt tizedik évtársulattal szembeni követelés csak a közgyűlés napjától számítandó egy éven belül érvényesíthető.

MÁSOLAT: Cs. és kir. katonai parancsnokság. M. A. 14608 szám. Városi Tanácsnak Nagyvárad. A katonai parancsnokság megkeresi, hogy az alábbi rendeletet az összes lakosságnak a legszorgosabb mihezértetés végett kihirdetni sziveskedjék. A külügyministerium értesítése szerint Németország elrendelte az osztrák-német határon átutazók utleveleinek szigorított ellenőrzését. Ezentul mindenki a német birodalom területére való belépéskor személyére szóló utlevéllel köteles magát igazolni. Az utlevél tartalmazza az illető személyleírását, legújabb keletű fényképet és a fényképre írt sajátkezü név-aláírását végül hatósági igazolását annak, hogy a fényképen ábrázolt egyén az utlevél tulajdonosával azonos és az aláírást sajátkezüleg eszközölte. A fénykép az utlevélre ragasztandó s oly módon látandó el a hivatali bélyegzővel, hogy annak fele a fényképre, másik fele az utlevél papírosára essék. Az említett hatósági igazolásnak az illetékes katonai hatóság által kell kiállítva lennie. Ezen felül az utlevél egy német követségi vagy konzulatusi képviselő által látamozandó.

Ezen határozmányok 1915. évi január 1. lépnek életbe és érvényesek azon katonai személyekre is, kik magáminőségben utaznak Németországba. Az illető okmány a tulajdonosnak sajátkezü az illetékes parancsnokság által hitelesített aláírásával látandó el. Minden olyan személyt, kinek ily szabályszerű utlevele nincs, a tovább utazástól kiméltlenül eltiltatnak. Az ellenőrzés által a vonatokat késleltetni nem szabad. Azon utasok, kiknek elintézése a vonat előirt tartózkodási ideje alatt meg nem történhetett visszamaradnak és utjokat a legközelebbi vonattal folytathatják. Közlendő a lakossággal, hogy az utlevél hivatalos igazolása végett a legközelebbi átlomás, katonai állomás vagy honvédállomás parancsnoksághoz mint illetékes katonai hatósághoz kell fordulnia. Katona személyeknek és családjuknak a katonai parancsnokság állítja ki a szükséges igazolványt. Kiadatik a katonai parancsnokság körletében az összes alispáni hivataloknak, városi tanácsnokoknak és a verseczi határrendőrkapitányságnak.

Hivatalos másolat hitelül.
Nagyvárad, 1915. június 5.

Darabant
irodavezető.

ad. 3411—1915. b. h. szám.

Felhívás.

A monarchiával hadi állapotban levő államok közzé lépett Olaszország is, és így hazánkban tartózkodó olasz állampolgárok összeírása a m. kir. belügyminiszter ur 17346/1915. B. M. eln. számú körrendeletével elrendeltetett. Ennélfogva felhívom városunkban tartózkodó olasz állampolgárokat, hogy összeírásuk végett a rendőri bejelentő hivatalnál délelőtt 8—12 óráig és délután 3—5 óráig legkésőbb június hó 5-ig a rendelkezésükre álló összes okmányaikkal együtt feltétlenül jelentkezzenek

Az olasz állampolgár, aki e hirdetésményi idézésre nem jelentkezik, az 1881. évi XXI. t.-cz. 13. § a alapján elővezetése lesz elrendelve és a körülményekhez képest ellene az eljárást a külföldiek ittlakásáról szóló 1903. évi V. t.-cz. alapján is meg fog indíttatni. Figyelmeztetésül közlöm, hogy az idézett t.-c-be ütköző kihágások az esetek különbözőségéhez képest 200 koronáig, illetve 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ha pedig az adatok szolgáltatására kötelezett valótlan adatokat mond be, 1 hónapig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Nagyvárad, 1915. június 1-én.

Molnár
bej. hiv. vezetője.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától
11367/915 szám.

Hirdetmény

a halászati tilalom tárgyában.

Tudomásomra jutott, hogy egyesek az 1888. évi XIX. tc. 18-ik §-ában és a halászati társulatok üzemterveiben felsorolt halfajokra nézve megállapított halászati tilalidőszakot mindenféle ürügy alatt — mint pl. az élelmiszerhiány, kórházak részére szánt szeretetadományok, stb. — nem tartják be; azért figyelmeztetem a város közönségét, hogy a fent jelzett halászati tilalomra vonatkozó törvényekhez és szabályokhoz szigoruan alkalmazkodjék, egyben közlöm, hogy az 1888. évi XIX. tc. 18. §-ában a következő halfajokra állapított meg a tilalmi időszak:

Április 1-től július 15-ig: Poty, (potyka pozsár.)

Március 1-től április 30-ig: Lepényhal.

Szeptember 15-től január 31-ig: Lazac, pisztráng.

Március 1-től május 31-ig: Galóca.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy a fent jelzett törvényben megállapított halászati tilalmi időszakot pontosan tartsa be, mert a visszaéléseket a köztenyésztés érdekeinek megóvása céljából szigoruan ellenőriztetni és minden adott esetben büntetni fogom.

Nagyvárad, 1915. május 29.

Rendőrfőkapitány.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének

legfelsőbb felhatalmazása folytán.

A közös katonai

jótekönyv célokra szánt

31. csász. kir. államsorsjáték.

Ez a sorsjáték 21.146 készpénz-nyereményt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A húzás 1915 július 15-én nyilvánosan fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a jótekönyv célú sorsjátékok osztályánál, III. k. Vordere Zollamtsstrasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytözsdekben, adó-, pósta-, távirad-hivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától.
(Jótekönyv célú sorsjátékok osztálya).

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
16736—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. királyi honvédelmi miniszter ur 6377—915 eln. számú körrendelete elrendelte, hogy a város területén tartózkodó 1897. évben, továbbá 1871—1865. években született acél (vas) hengerlő, kalapácskezelő, furós és kupolkemence kezelő, vas (fém) esztergályos, lakatos, (géplakatos), szerszámkészítő, kovács, maró, vas- vagy fémöntő és mintázó, műszerész, praecisions műszerész, ólomforrasztó, bádógos, asztalos, ács, nyerges vagy szíjgyártó, timár, cipész vagy csizmadia, szabó jelenleg szénbányákban nem dolgozó (munkánélküli) szénbánya munkás (vajár, csillés vagy egyéb speciális szénbánya munkás) foglalkozásu, hadicélú munkákra még eddig igénybe nem vett népfölkelésre kötelezett egyének tekintet nélkül arra, hogy katonailag ki vannak-e képezve (annak idején szolgáltak-e) vagy sem — azonnal névszerint összeírassanak.

Ennek folytán felhívom a Nagyvárad város területén tartózkodó s a fent említett foglalkozásu összes 1897. évben, valamint 1871—1865. években született népfölkelésre

kötelezett egyéneket, hogy folyó évi június hó 7-ik napjától (Hétfőtől) június hó 20-ik napjáig (Vasárnapig) bezárólag a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. e. 32. számú szoba) a hivatalos órák alatt a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelentkezzenek.

Ezen összeírásra jelentkezni tartoznak a Nagyvárad város területén tartózkodó említett foglalkozásu azon egyének, akik akár mint szolgálatkötelesek, akár mint A) alosztályú népfelkelők — bármely születési évfolyamba tartoznak is a felülvizsgálatnál „népfölkelési szolgálatra fegyver nélkül alkalmas” vagy „népfölkelési fegyveres szolgálatra nem alkalmas”-nak osztályoztattak és ezen osztályozás alapján a nem tényleges viszonyba (polgári viszonyokba) a mozgósítás óta visszahelyeztettek.

Figyelmeztetem a jelentkezésre kötelezetteket, hogy az 1890. évi XXI. t. e. 4. §-a értelmében azon népfölkelésre kötelezett, aki a behívásnak nem engedelmessékedik, egy hónaptól két évig terjedhető börtönnel büntetettik.

Nagyvárad, 1915. június hó 2.

Eleméry Ferenc
katonai ügyi tanácsnok.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségvetések ingyen.

Telefon száma 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

16077—1915 szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi honvédelmi miniszter urnak 124831/20 b. 1915 számú rendelete értelmében közhírré teszem, hogy nevezett miniszter ur a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. cz. 24. és 27. §-ai alapján a következőket rendelte el:

1. §. A malátagyáraknak és sörgyáraknak a m. kir. ministerium M. E. 1692/1915 számú rendelete értelmében bejelentendő 1915. évi május hó 23-iki maláta készleteiből egy ötöd részt ezennel hadicélokra igénybevetteknek jelentem ki. Az igénybe vett készleteket akár megtörtént bejelentésük, akár nem, a birtokos 1915. évi május hó 23-tól kezdve el nem idegenítheti és fel nem dolgozhatja és azokkal más módon sem rendelkezhetik.

2. §. A birtokos az igénybe vett készleteket a katonai igazgatás részére való tényleges átvételük időpontjáig megőrizni köteles.

Az igénybe vett készletek, amennyiben szakértői megállapítás szerint hadicélokra alkalmasak, a katonai igazgatás által: métermázsánként 90 korona térítés ellenében átfognak vétetni.

Ez az ár magában foglalja úgy azokat a költségeket, a melyek az árunak elszállítása időpontjáig annak raktározásából és kezeléséből származnak, valamint a rakodó állomáshoz való szállítás költségeit is.

3. §. Az igénybe vett, de a szakértői megvizsgálás alkalmával hadicélokra alkalmasnak nem talált készletért a birtokosnak, a bejelentés napjától addig az időpontig, amelyben a készlet szabad rendelkezésére bocsátatik, minden napra jár térítés a mely a megállapítandó becserkék évi 9% ának alapul vételével számítandó ki.

4. §. Ha a készletet 1915. évi augusztus hó 15-ig végleg át nem veszik, a birtokos a készlettel szabadon rendelkezhetik.

Ebben az esetben a birtokosnak erre az időre a 3. §-ban meghatározott térítés jár.

5. §. Aki az igénybe vett készletet, vagy annak egy részét a jelen rendelet ellenére elidegeníti vagy feldolgozza, vagy pedig azal a jelen rendelet ellenére más módon rendelkezik, — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. L. t. e. 17. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint a rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavon országokban a kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

6. §. E rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Nagyvárad, 1915. május hó 27.

Eleméry Ferencz
katonai ügyi tanácsnok.